

Behandeling

Radiotherapie in combinatie met endocriene therapie bij prostaatkanker

Als u prostaatkanker heeft en radiotherapie krijgt, wordt dit vaak gegeven in combinatie met endocriene therapie.

Prostaatkanker groeit onder invloed van het mannelijk hormoon testosteron. Door dit hormoon uit te schakelen wordt de groei van kankercellen bij ongeveer 80% van de patiënten afgeremd en de tumor in de prostaat wordt kleiner. De radiotherapie kan effectiever zijn, door in bepaalde stadia de radiotherapie te combineren met endocriene therapie. Het uitschakelen van de invloed van testosteron kan op verschillende manieren gebeuren.

Er zijn medicijnen die de productie en/of werking van het mannelijk hormoon testosteron blokkeren. Testosteron wordt gemaakt in de zaadballen en de bijnieren. De hypofyse (een klier in de hersenen) produceert een hormoon dat de zaadballen aanzet tot testosteronproductie. Door het toedienen van medicijnen wordt de groei van kankercellen geremd. Deze medicijnen zijn er in verschillende vormen.

Hoe verloopt de behandeling?

Medicijnen die testosteron blokkeren

Injecties

Voorbeelden van injecties zijn Zoladex®, Eligard® of Lucrin®. Dit zijn langwerkende preparaten die per injectie in de buikwand worden toegediend. Deze injecties leggen de hormoonproductie in de hypofyse stil. Ze worden eenmaal per 3 of 6 maanden toegediend, voor een periode van 2 tot 3 jaar.

De injecties worden thuis gegeven door een wijkverpleegkundige. De radiotherapeut regelt dit voor u.

Tabletten

Voorbeelden van tabletten zijn Casodex®, Androcur® of Flutamide®. Dit zijn tabletten die u een korte periode dagelijks in moet nemen. Deze tabletten blokkeren de werking van testosteron uit zowel de zaadballen als de bijnieren.

Combinatietherapie

De injecties en de tabletten worden vaak samen voorgeschreven, zodat de gehele productie van het testosteron stil wordt gelegd.

Bijwerkingen

Bijwerkingen endocriene therapie

Uw libido en erecties kunnen afnemen door de hormonale beïnvloeding. De behoefte aan genegenheid en aanraking blijft hetzelfde.

Als u geen testosteron meer aanmaakt, kunt u soms last krijgen van opvliegers, transpireren en borstontwikkeling met pijnlijke tepels. Bij een opvlieger krijgt u het enkele minuten warm en ontstaan er rode plekken in uw gezicht en hals. Dit is ongevaarlijk, maar wel vervelend. Vaak kunnen medicijnen helpen. Bij langer durende endocriene therapie kan er sprake zijn van gedragsveranderingen.

Mogelijke bijwerkingen van de bestraling

De radiotherapeut informeert u over de mogelijke bijwerkingen.

Bekijk alvast de onderstaande filmpjes over mogelijke bijwerkingen. Deze filmpjes gaan over uitwendige bestraling; de informatie over de bijwerkingen is ook van toepassing bij inwendige bestraling. Wel kunnen de plasklachten na de inwendige bestralingen heftiger zijn en langer duren.

Mogelijke bijwerkingen die u meteen kunt ervaren, kunnen optreden na de eerste bestraling tot ongeveer 3 maanden na de laatste bestraling. Bekijk het filmpje:

Indiveo video

Mogelijke late bijwerkingen die u kunt ervaren, kunnen optreden 3 maanden tot 5 jaar na de laatste bestraling. Bekijk het filmpje:

Indiveo video

Controles

U komt met enige regelmaat op controle, afwisselend bij de uroloog op de polikliniek Urologie en bij de radiotherapeut. Hierbij wordt dan steeds het PSA-gehalte in het bloed gecontroleerd. Aan de hand van eventuele klachten die u heeft, komt u vaker of juist minder vaak op controle.

Als u bent gestopt met de endocriene therapie, komt u alleen nog bij de uroloog op controle.

Praktische tips

MijnJBZ

Via MijnJBZ (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Zie ook: Wat kan ik in MijnJBZ zien?

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/wat-kan-ik-in-mijnjbz-zien>)

Bekijk uw zorgverzekering

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven>) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.

- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

Prostaatkankerstichting

De Prostaatkankerstichting (PKS) is er voor iedereen die informatie over prostaatkanker wil hebben of met lotgenoten in contact wil komen. De stichting helpt lotgenoten en hun naasten bij de vele vragen wanneer iemand te horen krijgt dat hij prostaatkanker heeft. Zij organiseert voorlichtingsbijeenkomsten en contactdagen met actuele informatie door medische deskundigen. De stichting geeft informatie over behandeling, nazorg, en medische en maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van prostaatkanker.

Telefoonnummer lotgenotencontact (0800) 999 22 22 (gratis). Bereikbaar op maandag, woensdag en vrijdag van 10.00 tot 12.30 uur; op dinsdag en donderdag van 19.00 tot 21.00 uur.

lotgenoot@prostaatkankerstichting.nl

www.prostaatkankerstichting.nl

Betrokken afdelingen

Urologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/urologie>)

Instituut Verbeeten (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/instituut-verbeeten>)

Code ONC-204d